

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus Aliqui De Examine Conscientiæ Generali Quotidiano Secundum Doctrinam S. P. N. Ignatii In Libello Exercitiorum

Palma, Luis de la

Coloniae, 1701

cap. 2. De confessione peccatorum venialium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51909](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51909)

nostrum hoc facit, Confessioni generali subservire Examen, Confessionem generalem facere *ad purgationem animæ*, Confessionis hujus utilitates præcipuas esse tres recensitas. Atque hoc dicere voluit S. P. cum scripsit, *Percipiuntur tria hæc emolumenta.* Hæc de materia quam tractamus.

C A P U T II.

De confessione peccatorum venialium.

PEccata venialia non afferunt quidem materiam Confessionis necessariam, sed tamen sufficientem: & ad absolutionem, & ad gratiam inde resultantem. Sicut igitur superius diximus, examen peccatorum venialium momenti maximi esse ad conferendam animæ puritatem majorem: ita hic cum proportionem idem asserimus de illorum Confessione. Confessionem hanc si consideremus ut Sacramentum: gratiam inge-

ingenerat novam. Si verò ut exerci-
tium: tot virtutum actibus sociatur,
quot Capite precedente retulimus, tan-
tòque ad humilitatem nitoremque con-
scientiæ plus facit, quantò maculæ
quas confitemur leviores sunt. Pec-
catorem se profitetur beatus Job, &
delictorum suorum meminit locis plu-
rimis: non loquitur tamen nisi de ve-
nialibus & levibus. Alio enim loco
dicit: (a) *Justificationem meam quam*
cæpi tenere non deseram: neque enim
reprehendit me cor meum in omni vita
mea. Et tamen vir justissimus accusat
se palam, & de minoribus noxis se
accusat, reumque se confitetur. (b) *Si*
abscondi, inquit, quasi homo peccatum
meum, & celavi in sinu meo iniquitatem
meam. In quæ verba Gregorius: (c)
„ Hæc sunt, inquit, veræ humilitatis
„ testimonia, & iniquitatem suam
„ quemque cognoscere, & cognitam
„ voce confessionis aperire. At con-

O 4

„ tra,

(a) *Job. 27. 6.* (b) *Job. 31. 33.*(c) 22. *Moral. 13. & 14.*

„ tra, usitatum humani generis vitium
 „ est, & latendo peccatum committe-
 „ re, & commissum negando abscon-
 „ dere, & convictum defendendo
 „ multiplicare. „ Et infra: „ No-
 „ tandum, quod superius virtutes
 „ suas loquitur, inferius peccatum
 „ fatetur. Hinc enim liquidò de-
 „ monstrat, quam vera de bonis suis
 „ dixerat, qui noluit tacere de malis.
 „ Modò virtutes suas indicat, modò
 „ culpam: quia & perpetraverit pec-
 „ catum, & non tacuerit, manifestat.
 „ Unde certissimè apparet, quantæ
 „ munditiæ in omnipotentis Dei ocu-
 „ lis fuerit, qui & vitavit mala ne
 „ committeret, & tamen quæ eum
 „ committere contigit, hominibus
 „ non abscondit: quatenus ei & justitiæ
 „ sit gloria, declinasse peccatum;
 „ & justitiæ custodia, quod non, po-
 „ tuit declinare, prodidisse. „ Quod
 „ si levium peccatorum confessio, ad
 „ conservandam augendamque justitiam
 „ tantæ fuerit olim virtutis & efficacæ,
 „ quandò aliud non erat quam humilis
 imbe-

imbecillitatis suæ confessio, nudaque apud homines assertio veritatis, quam coram Deo detexerat: quanta erit illa ipsa accusatio, quando non istarum solum aliarumque virtutum exercitium est, sed præterea legis gratiæ Sacramentum, quod nos purificat, renovat, & per Christi sanguinem à peccatis emundat. Sed quoniam in illorum gratiam, qui confessionis hujus praxim adhibent, & per hanc ad perfectionem enituntur, libri multi conscripti sunt: ut S. Patri nostro fiat satis, præscribenti ut nostris (a) *Modus benè & fructuosè confitendū tradatur*, dicamus breviter hæc tria. De quibus peccatis, quâ dispositione, & quâ formâ instituenda sit Confessio venialium.

Quantum ad primum, supponamus ut certum, peccata omnia mortalia materiam Confessionis necessariam esse. His igitur alia regula danda non est, præter hanc: omnia de quibus constat quod mortalia sint, itemque ea

O 5 de

(a) *Par. 3. c. 1. §. 20.*

de quibus post examen prudens, probabiliter dubitatur an talia sint, cum specie & numero in confessione declaranda esse. Quoniam verò liberè & absque lege obligante venialia confitemur, Confessio hæc vitium incurrere potest in utramque partem extremam: medium quisque teneat, quod conducibilius existimabit, ad puritatem suam majorem, profectumque spiritualem. Etenim extrema duo, quæ in examine accidunt, ut supra retulimus, aliis nihil invenientibus quod examinent, aliis nimis vehementer, & anxie id agentibus, in hac etiam Confessione usui veniunt. Unis enim accusationis materia prorsus nulla occurrit: aliis adeò copiosa, ut dicendi seque excutiendi nullum faciant finem. Alii adinstar molæ Confessionem adeunt, & accusant se identidem de iisdem: vel per conditionales, si adhæserint, si excelsierint, si consenserint: vel valdè generaliter, non repulisse se, neque restituisse cogitationibus, ut debebant; non continuisse oculos, non appendisse verba,

ba, non fervavisse temperantiam in mensâ, ut par erat, exercitia spiritua-
lia non præparavisse, neque ea diligen-
tiâ, reverentiâ, attentione peregisse,
quâ res postulat, &c. Sicut autem hic
loquendi modus valdè genericus est:
ita huic subijci potest peccatum grave,
veniale, imperfectio, quandòque etiam
meritum, si restiterit quidem peccato,
non eo tamen fervore quo tenebatur.
Hinc fit, ut per istiusmodi Confessio-
nem, neque pœnitens, se declaret,
neque Confessarius pœnitentem cog-
noscat, verum æquè post Confessio-
nem, quam ante, statum ejus ignoret.
Alii è contrariò anxietate nimia cogi-
tationes motionesque animi ea subtili-
tate detegunt, quam ipsimet non asse-
quuntur: eâque numeri accuratione,
quam inire non datur. Hinc num-
quam cessant declarando quod ipsimet
non intelligunt, revocando sæpius id
quod jam affirmaverant, moxque affir-
mando quod revocaverant: displicent-
que sibi ipse, veluti desperantes
fore umquam ut officio satisfaciant, ad

quod se arbitrantur obstrictos. Revera negotium quod sibi imponunt, humanas vires excedit: atque in stuporem illos hoc agit, & ad omne exercitium bonum reddit ineptos.

Ut inter hæc extrema medium teneatur, notandum est: devotionis meræ negotia, non ita assumenda esse, ut devotionem impendant. Atqui Confessio venialium, quæ cognoscuntur ut talia, non obligationis, sed devotionis negotium est. Procul ergò ab hoc negotio abesse debet fatigatio omnis & anxietas quæ devotionem suffocat. Figendus oculus in regulas supra propositas ad Examinis punctum tertium. Supposito enim quod tam Examinis quam Confessionis finis communis sit, puritas scilicet animæ major, & devotionis profectusque spiritualis augmentum: quæ non conducunt ad Examen bonum, neque ad Confessionem conducunt. Imo contingit, quædam intra conscientiam utiliter discuti, quorum Confessio ob rationes singulares nocere possit. Sit ergò regula hæc

hæc generalis, in Confessionibus arbitrariis, ea rectè declarari, quæ prodesse experimur, & non obesse, dilatare animum, non illaqueare; incrementum virtutum & notitiam Dei parere, non decrementum. Ut verò magis particulariter rem agamus: tria genera sunt eorum, quæ in hac Confessione declarari possunt.

Primò, peccata venialia advertenter, deliberatè, & malitiosè facta. Ut sunt mendacia, præsertim ea quæ Superioribus imponunt, vel eorum voluntatem avertunt ab alicujus oneris injunctiōe, vel inducunt ad honoris cujusdam affecutionem. Item murmuraciones: potissimum quandò fiunt ex invidia, odio, indignatione. Contentiones, verba ad injuriam aut despectum prolata, quæ non attingunt culpam gravem, nugatoria, vel otiosa cum excessu. Refectiones extra tempus, & non necessariæ. Et alia his similia, quæ fiunt deliberatè, & advertenter. His adnumerantur amicitiaæ particulares, quæ suspicionem & periculum

culum ingenerare possunt ne declinent à principiis suis, & à spiritualibus carnales fiant. Aspectus curiosi & fixi, dona & litteræ, & alia quibus bona ædificatio periclitatur. De his omnibus convenit se accusare, addito etiam numero. Credibile enim est, perfectionis candidatos, qui Confessionem frequentant, neque adeò propositi sui esse immemores, ut lapsus istos non persentiscant; neque hos tam multos esse, ut levi negotio numerus iniri nequeat.

Secundò, genus aliud venialium est, non tam à voluntate deliberatâ, quam ab infirmitate vitium contrahens: tanta enim liberi arbitrii fragilitas est, ut facillimè inflectatur, & declinet à via rectâ, atque à divinæ voluntatis perfectione recedat. Hæc peccata neque possunt examinari omnia quæcumque accidunt, neque minutim in Confessione exponi quæ cognoscuntur: sed pro majori parte duntaxat, & generaliter. Accusando se de segnitie, culpisque commissis, in verbis superfluis &

&
vag
in
tan
pec
co
in
cir
du
mi
ma
fif
na
pe
ni
C
lu
de
vi
in
p
fi
S
p
e

& inconsideratis, in cogitationibus vagis & inutilibus, in distractionibus, in tepore orationis, &c. Advertendum tamen, huic generi subesse quamdam peccati materiam periculosam, & viscosam, neque minus verecundam: ut in cogitationibus turpibus, vel incuria circa visum vel tactum. Consulendum est ut in hac materia sincerè humiliterque declaretur quidquid intra animam latet. Tum quia hac ratione sistitur tentationis progressus, & technæ dæmonii dissipantur, quod magno-
perè abhorret lucem: tum quia via sternitur, & ex parte non parvâ difficultas Confessionis superatur, si fortasse lapsus superveniat gravior.

Tertio, quædam sunt quæ ne quidem attingunt culpam venialem. Ut violatio regulæ vel ordinationis nullum inducentis peccatum: similesque imperfectiones, quas in his qui profectui suo student, divinæ lucis radius detegit. Supervacaneum esset hæc singillatim persequi, & quorundam acculatio redundare posset in honorem & vanitatem.

tem. In harum imperfectionum Confessionibus duo notari possunt. Primò, si defectus sit in materia, in quam impingo identidem, quamque sæpius proposui vitare: tunc etiam ratio lapsuum, quæ redditur, frænum est adversus relapsum, ut dicetur in Tractatu de Examine particulari. Secundò, si defectus sit talis ut pariat verecundiam, præsertim in materia plurimum conferente ad profectum in spiritu: v. g. defecisse à poenitentiis ordinariis, non satisfacisse exercitiis spiritualibus, &c. Nihilominus verum est, quasdam animas tot cælestibus favoribus cumulatas, tot gratiis præventas, tanto Dei amore æstuentes, tantisque illi complacendi desideriiis succensas esse, ut gravius terant, amariusque deplorent imperfectionem etiam minimam: neque aliud solatium sentiant, quam sui accusationem, iis intermixtam lacrymis, eoque sensu cordis quem dolor animi parit. Quid his facias? Permitte ut illo pane lacrymarum satientur, quo Deus illas sustentat: locumque da,
ut

ut
def
se
nar
nia
ad
ca
nit
Sa
lor
qu
lev
qu
vis
pa
cu
bi
in
ge
in
fo
m
re
ti
fi

ut se humiliant ante Deum, & juxta desiderium suum Confessionis rubore se castigant, quem Confessario ordinariè majorem excutiunt. Hæc de venialibus in Confessione deponendis.

De altero capite, sive dispositione ad hanc Confessionem necessariâ, pauca annotanda occurrunt. Constat enim eam postulari, quam requirit hoc Sacramentum: hoc est, examen, dolorem, propositum emendationis. Neque, ut peccata sint levia, propterea levis sit & perfunctoria præparatio: quoniam negotium momenti non levis est, de Sacramenti hujus fructu participare. Tempus tibi sume, locum elige convenientem, ut tecum habites, & consideres quam rem agere instituas. Non te auferat consuetudo generalia proloquendi: examina culpas in particulari, quantum postulat ea forma Confessionis quam declaravimus. Circumspice motiva, ut dolorem elicias, & pro defectuum conditione propositum emendationis. Etenim si culpæ sunt primi generis, sive ad-

verten-

vertenter & deliberatè commissæ, proposito indigent absoluto, ne umquam redeant posthac: id autem impetrare poteris per gratiam in Sacramento communicandam. At verò, si alterius generis sunt, cum sine Dei privilegio speciali, quod paucissimis datur, longo tempore culpas illas omnes vitare non possis, temerarium foret propositum istiusmodi. Quoniam tamen absque emendationis proposito pœnitentia stare nequit: propone generaliter diligentiam adhibere, quamcumque per divinam gratiam conferre poteris: ut si non possis declinare omnia, saltem illa imminuas. Deinde contemplare animo dispositionem, quam proposuit Christus Apostolis suis. (a) *Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus.* Pedibus enim terram tangentibus, semper pulvis aliquis adhærescit, qui illorum lotionem postulet iteratam: justus itidem, qui per Dei gratiam mundus est à mortalibus, quo-

(a) *Joan 13. 10.*

quoniam pedibus terram terit, venialibus quibusdam sordidatur, semperque lotionem indiget novâ. Quoties ergo Confessionem adit, imaginetur sibi, se ad Christum accedere linteo præcinctum, paratumque sanguine suo sordes pedum lavare. Eo timore, ea verecundia & reverentia erga personam Christi, in lucem proferat culpas, qua Petrus pedes suos exporrexerat: ea dispositione & oblatione sui, tamquam si in culpas graviores prolapsus, lavandas offerret manus & caput.

Formam Confessionis, de qua tertio loco dicendum superest, reducit Bernardus (a) ad conditiones tres: humilitatem, puritatem sive sinceritatem, & fidelitatem sive fiduciam veniæ. „ Omne, inquit, quod remordet conscientiam, confitere humiliter, pure, fideliter, & has vices implesti. „ Sunt, inquit, qui gloriantur, cum male fecerint, & exultant in rebus pessimis. Verum hos ab hac disputatione

(a) *Serm. 16. in Cant.*

„ tatione tamquam sæculares amoveo.
 „ Quamquam & de his qui religiose
 „ vestiti & religionem professi sunt,
 „ nonnumquam audimus aliquos re-
 „ minisci & jactare impudentissime
 „ mala sua præterita. Sæcularis autem
 „ animi indicium est hoc. Nonnulli
 „ talia, quasi dolendo & poenitendo
 „ rememorant, sed gloriam intentione
 „ captantes, commissa sua non diluunt,
 „ seipsos illudunt. „ Altera Con-
 „ fessionis conditio est, ut sit pura, sive
 „ simplex. Liquor dicitur purus, qui
 „ nullo alio liquore miscetur. Confes-
 „ sio igitur non erit pura & simplex, quan-
 „ do accusatio excusationibus commisce-
 „ tur, & culparum propriarum agnitio,
 „ alienarum manifestatione velatur. „
 „ Oportet autem & esse simplicem
 „ Confessionem, inquit. Non inten-
 „ tionem excusare delectet, si sit rea:
 „ nec levigare culpam, quæ gravis est:
 „ nec alieno adumbrare suasu, cum
 „ invitum nemo coegerit. Primum
 „ illud, non Confessio est, sed defen-
 „ sio: nec placat, sed provocat. Se-
 „ quens

„ e
 „ c
 „ r
 „ p
 „ e
 „ f
 „ r
 „ r
 „ f
 „ i
 „ c
 „ i
 „ t
 „ c
 „
 ut
 ob
 fio
 in
 Co
 tar
 (a)
 far
 mo

„ quens monstrat ingratitudinem : &
 „ quo minor reputatur culpa, eò mi-
 „ nuitur & gloria indultoris. Jam à
 „ postremo primi hominis dehortetur
 „ exemplum, nec culpam quidem dif-
 „ fitentis, nec tamen consequentis ve-
 „ niam: non dubium, quin ob reatus
 „ mulieris admixtionem. Genusexcu-
 „ lationis est, cum argueristu, alium
 „ incusare. Denique, sit & fidelis
 „ Confessio, ut confitearis in spe, de
 „ indulgentia penitus non diffidens: ne
 „ tuo te ore non tam iustifices, quam
 „ condemnes. „ Hæc Bernardus.

Supra hæc omnia curandum est,
 ut Confessio sit integra, etsi non sit
 obligatoria. Anne uspiam Confes-
 sionis obligatio occurrit minor, quam
 in casu, quo peccatum ritè legitimèque
 Confessario alias declaratum est? Atqui
 tamen de hoc casu sic statuit S. P. N.
 (a) *Qui autem alii, quam suo Confes-*
sario designato confiteretur, debet post-
modum, (quantum recordari poterit,) eidem

(a) *Par. 3. cap. 1. litt. Q.*

eidem suo Confessario totam suam con-
 scientiam aperire: ut nihil ignorando
 quod ad illam pertineat, melius in Do-
 mino possit eundem juvare. Liquet au-
 tem hoc non solum præscribi in culpis
 levioribus, sed longè magis in gravio-
 ribus & majoris momenti: major enim
 est has non ignorandi necessitas, ut
 poenitens in Domino melius juvari pos-
 sit. Tanti igitur fecit S. P. N. Con-
 fessionis sinceritatem & claritatem, ut
 calcatam voluerit verecundiam, timo-
 resque omnes humanos ex infirmitatis
 hujus adaperitione oriri solitos, etiam
 ubi nulla sese insinuat confitendi obli-
 gatio vel præceptum. Certum est
 personas spirituales complures in hoc
 negotio gravissimè periculosissimèque
 deludi. Sæculares enim, ut Bernardus
 supra testatur, gloriantur cum malè fe-
 cerint, & propterea non verecundan-
 tur peccata sua propalare: è contrario
 verò illi, qui in spiritualium virorum
 catalogum semel se retulerunt, existi-
 mationem auctoritatemque suam in hac
 vanitate ponunt, ut illi esse videantur,
 quorum

quor
 tentu
 viâ r
 xiant
 poste
 præte
 tis su
 dum
 de co
 dem
 illud
 „ pu
 „ au
 „ li
 „ co
 „ fci
 „ ris
 „ &
 Peju
 „ Su
 „ sic
 „ ris
 „ ru

(a)
 (b)

quorum vitam & mores exterius profitentur. Quod si semel aberraverint, viâ rectâ, graviterque lapsi sint; anxiantur, & laborant summoperè, ne posteaquam exciderunt gratiâ Dei, præterea apud Confessarium integritatis suæ opinionem imminuant: verendumque est, ne non tantopere doleant de commissione delicti, quam de ejusdem Confessione: atque in illos cadat illud Tertulliani: (a) „ Plerosque „ publicationem sui, aut suffugere, „ aut de die in diem differre, velut il- „ li qui in partibus verecundioribus „ corporis contracta vexatione, con- „ scientiam medentium vitant, pudor- „ ris magis memores quam salutis, „ & ita cum erubescencia sua pereunt.“ Pejus est, quod deplorat Bernardus. (b) „ Sunt qui propter humanam confu- „ sionem, sine respectu divini timo- „ ris, pleni sordibus audacter se inge- „ runt tantis mysteriis, (divini altaris.) „ Audiant

(a) *Libro de Pœnit. in fine.*

(b) *De Ordine vitæ. initio.*

„ Audiant autem quod scriptum est :
 „ *homo videt in facie , Deus autem in*
 „ *corde.* (a) Sed illi plus metuunt ho-
 „ minem , quam Deum. O cæca
 „ temeritas ! ô mira Dei patientia ! „
 Adversus hoc crimen , Grande reme-
 dium est , Confessionis viam semper
 apertam tenere , atque è culpis ordina-
 riis illas pandere , quæ majorem vere-
 cundiam pariunt : & quamquam solos
 pedes lavandos afferat , lavacro huic
 offerre etiam manus & caput , ut supe-
 rius dicebamus. Non abscondat quid-
 quam quod remordet conscientiam ,
 neque permittat residere spinam in
 corde , cujus punitione cor palpitet die
 ac nocte , absque spe solatii & quietis.
 Propterea sic scribit S. Dorotheus : (b)
 „ Admonuere crebro majores nostri ,
 „ non debere pati monachum remor-
 „ deri sese aliquando à conscientia sua ,
 „ unâ quidem re minimâ. „ Sed &
 audiamus ad hoc propositum exhorta-
 tionem

(a) 1. Reg. 16. 7.

(b) *Doctrina 3. sub finem.*

tionem Joannis Climachi. (a) Noli,
 „ ô fili atque Domino obediens, spi-
 „ ritu elationis decipi, neque peccata
 „ tua veluti ex persona alterius Magi-
 „ stro denunties. Neque enim licet
 „ absque verecundiâ rubore, æternâ
 „ confusione liberari. Aperi, denu-
 „ da, detege medico vulnustuum. Dic
 „ age, noli contundi: Meum vulnus
 „ est Pater, mea plaga, cujus mihi
 „ causa fuit, non alterius, sed propria
 „ negligentia. Nemo hujus auctor
 „ extitit, non homo, non spiritus,
 „ non corpus, non aliud quidquam,
 „ nisi desidia mea. Esto, dum con-
 „ fiteris, habitu, spe, cogitatione,
 „ ut condemnatus reus, dimissis in
 „ terram luminibus, atque si fieri
 „ potest, magistri aut medici pedes,
 „ ut Christi pedes, lacrymis riga. So-
 „ lent nonnumquam dæmones nos, ut
 „ aut non confiteamur hortari, aut certè
 „ ut hoc veluti ex alterius persona fa-
 „ ciamus, sive ut alios quosdam pec-
 „ cati

P

(a) *Gradu 4. post med.*

„ cati nostri insimulemus auctores. Si-
 „ cut certum est quod consuetudo
 „ plurimum valet in malis, (cuncta ex
 „ ea pendent, eamque sequuntur:)
 „ omninò longe amplius ea valebit in
 „ bonis, cum potentissimum habeat
 „ adiutorem Deum. Noli, ô fili, an-
 „ nis plurimis laborans lassescere, do-
 „ nec in teipso beatissimam invenias
 „ requiem. Quod si teipsum in initio
 „ toto animo ignominiis exposuisti:
 „ ne indignum putes adjutori ac ma-
 „ gistro tuo, tamquam Deo, vultu
 „ animoque demisso culpas tuas confi-
 „ teri „ Hæc Climachus: qui verbis
 „ ultimis tangit stimulum, præsertim
 „ pro hominibus Societatis, efficacissi-
 „ mum: quos S. P. N. sub ingressum
 „ examinari jubet in hunc modum. (a)
 „ *Interrogetur, an decreverit, paratusque*
 „ *sit hujusmodi injurias, illusiones, &*
 „ *opprobria in Christi insignibus inclusa,*
 „ *& alia quævis, quæ ei inferrentur, si-*
 „ *ve per quemvis ex domo vel Societate,*
 „ (in

(a) Exam, cap. 4. 5. 45.

(in qua obedire, & humiliari, ac eternam beatitudinem consequi exoptat,) sive extra eam per quemvis viventium, nulli malum pro malo, sed bonum pro malo reddendo, admittere & patienter pro Dei gloria ferre. Si unusquisque nostrum se obtulerit ad ferendas æquo animo injurias aliunde illatas: quanto magis paratus esse debet ut semet-ipsam manifestet, quando & tempus & occasio ad animæ suæ bonum id postulant? Profunda humilitas virtutumque excellentia hoc pacto probantur: neque inter omnia Beati Jobi decora, quæ virum hunc posteritati omni spectatissimum reddidere, quidquam adeo rapuit Gregorium Papam, quam ingenua confessio peccatorum. Qui in hæc verba Jobi, (a) *si abscondi quasi homo peccatum meum, & celavi in sinu meo iniquitatem meam*, (b) „ Videatur vir „ iste, cui libet magnus in virtutibus „ suis: mihi certè sublimis apparet etiam

P 2.

„ tiam

(a) Job. 31. 33.

(b) Greg: Moral. lib. 22. cap. 10.

„ tiam in peccatis suis. Mirentur in
 „ eo, qui volunt, castitatis continen-
 „ tiam, mirentur integritatem iustitiæ,
 „ mirentur viscera pietatis: ego in eo
 „ non minus admiror confessionem
 „ humillimam peccatorum, quam tot
 „ sublimia gesta virtutum. Scio enim
 „ quod per infirmitatis verecundiam
 „ plerumque gravioris est certaminis,
 „ commissa peccata prodere, quam non
 „ admissa vitare: & unumquodque
 „ malum, quamvis robustius videtur,
 „ tamen humiliter proditur. „ Hæc
 Gregorius.

IN-